

Αθήνα, 25/6/12

Συνέντευξη Στέλιου Λουμάκη Προέδρου ΣΠΕΦ στο Energy Press

Δεν δικαιολογείται πανικός για το έλλειμμα του ΛΑΓΗΕ

Κύριε Λουμάκη, ο κλάδος που εκπροσωπείτε ως πρόεδρος του ΣΠΕΦ, δέχεται βολές για το έλλειμμα του ειδικού λογαριασμού ΑΠΕ του ΛΑΓΗΕ. Καταρχάς υπάρχει πράγματι σοβαρό πρόβλημα;

Ο ειδικός λογαριασμός ΑΠΕ του ΛΑΓΗΕ τον περασμένο Ιανουάριο ενισχύθηκε από την τότε Κυβέρνηση με πρόσθετα έσοδα αρκετά από τα οποία δυστυχώς ακόμη και σήμερα δεν έχουν εισρεύσει στα ταμεία του. Τέτοια είναι το τέλος ΕΡΤ, το οποίο αν και νομοθετήθηκε μέρος του να διατίθεται στον ειδικό λογαριασμό ΑΠΕ για πρώτη φορά πριν δύο χρόνια με τον ν. 3851 και εξαγγέλθηκε εκ νέου στις αρχές του έτους, ακόμα και σήμερα παραμένει ανενεργός πόρος. Να θυμίσουμε εδώ πως η εξαγγελία αφορούσε 40 εκατ. σε ετήσια βάση από τα συνολικά 350 εκατ. ευρώ που αυτό ανέρχεται.

Επιπλέον από τον Ιανουάριο και μετά δεν έχουν πραγματοποιηθεί καθόλου δημοπρασίες δικαιωμάτων ρύπων γεγονός που αύξησε τις πιέσεις στα οικονομικά του ΛΑΓΗΕ. Παρ' όλα αυτά το έλλειμμα του ειδικού λογαριασμού ΑΠΕ μέχρι και τον Απρίλιο παρέμεινε περίπου σταθερό (μόλις +10 εκατ. ευρώ στο τετράμηνο) συγκρινόμενο με τα τέλη του 2011, ενώ θα ομιλούσαμε για συρρίκνωση του αν λειτουργούσαν όλοι οι πόροι. Για να αντιληφθούμε επίσης καλύτερα τους συσχετισμούς των μεγεθών αυτών, προς αποφυγή άσκοπου πανικού, θα πρέπει να τα συγκρίνουμε και με το σύνολο των ετήσιων πληρωμών προς τις ΑΠΕ που ανέρχονται στα 750 εκατ. ευρώ περίπου για το 2012 αλλά και του συνόλου της αγοράς της ηλεκτροπαραγωγής που κυμαίνεται στα 5 δις ευρώ.

Συνεπώς μας λέτε πως δεν υπάρχει πρόβλημα;

Προφανώς και δεν ισχυρίζομαι κάτι τέτοιο. Υπηρετώντας την επιχειρηματικότητα από πολύ μικρή ηλικία τάσσομαι παγίως υπέρ των τεχνοκρατικών προσεγγίσεων στο θέμα των οικονομικών του όποιου λογαριασμού, που σίγουρα αποτυπώνουν καλύτερα τα μεγέθη. Και για να γίνω πιο σαφής το οικονομικό πρόβλημα που βιώνει σήμερα ο ΛΑΓΗΕ άπτεται σημαντικά και των δραματικών γεγονότων που συνόδευσαν την κατάρρευση των ιδιωτών παρόχων ρεύματος οι οποίοι και του άφησαν χρέη 120 εκατ. ευρώ και άλλα 52 εκατ. στον ΑΔΜΗΕ. Τα ποσά αυτά υπό καμία έννοια δεν σχετίζονται με τις ΑΠΕ και συνεπώς είναι λάθος να αθροίζονται στον ειδικό λογαριασμό ΑΠΕ. Επιπλέον πρέπει να γίνει σαφές πως η στοχαστικότητα των ΑΠΕ συνδέεται ευθέως και με τις χρηματοροές εξυπηρέτησής τους οι οποίες και

παρουσιάζουν σημαντικές διακυμάνσεις κάθε μήνα. Αποδεικνύεται λοιπόν άκρως παραπλανητικό να πολλαπλασιάζουμε το έλλειμμα ενός δυσμενή μήνα επί δώδεκα για να εξάγουμε το ετήσιο αποτέλεσμα, διότι πολύ απλά οι μήνες έχουν τεράστιες διαφορές μεταξύ τους. Για να είμαστε απόλυτα συνεπείς σε αυτό πρέπει να παρακολουθούμε ευλαβικά τα ποσοτικά στοιχεία που δημοσιεύει επίσημα ο Λειτουργός κάθε μήνα ώστε να βλέπουμε επακριβώς ποια τεχνολογία αυξομειώθηκε και πόσο σε επίπεδο εγγεόμενης ενέργειας.

Παρ' όλα αυτά έλλειμμα υπάρχει στον ειδικό λογαριασμό έτσι δεν είναι;

Ουδείς το αρνείται αυτό. Το θέμα είναι που οφείλεται όμως όπως επανειλημμένα έχουμε πει. Και για να γίνω σαφέστερος αναφέρομαι στην λάθος σύγκριση του πλήρες κόστους των ΑΠΕ που είναι το Feed-in-Tariff (FIT) τους με ένα μέρος μόνο του κόστους των συμβατικών που είναι η Οριακή Τιμή Συστήματος (ΟΤΣ). Έτσι έχουμε βάλει τις ΑΠΕ σε έναν άδικο μονόδρομο ελλειμμάτων και δυσφήμισης που δεν τους ανήκει. Το πλήρες κόστος της συμβατικής ηλεκτροπαραγωγής περιλαμβάνει πέραν της ΟΤΣ τα Αποδεικτικά Διαθεσιμότητας Ισχύος (ΑΔΙ) και τον Μηχανισμό Ανάκτησης Μεταβλητού Κόστους (ΜΜΚ). Οι δύο αυτοί μηχανισμοί ενίσχυσης των ορυκτών καυσίμων εκτός ΟΤΣ, για το 2012 εκτιμάται ότι θα ανέλθουν στα 750 εκατ. ευρώ. Επιπλέον ο ΜΜΚ νοθεύει τον ανταγωνισμό στα πλαίσια της ΟΤΣ, την οποία και κρατά τεχνητά σε πολύ χαμηλότερα του πραγματικού επίπεδα. Έτσι αυξάνεται ακόμη περισσότερο η απόσταση του FIT των ΑΠΕ από την πλασματική αυτή ΟΤΣ που καλείται ο ειδικός λογαριασμός ΑΠΕ να καλύψει. **Δηλαδή, όχι μόνο συγκρίνουμε ανόμοια πράγματα στην ζυγαριά μας (FIT με ΟΤΣ) αλλά το ένα από αυτά (η ΟΤΣ) είναι και σημαντικά νοθευμένο προς το ελαφρύτερον.**

Όσον αφορά ειδικότερα τα φωτοβολταϊκά, επειδή αποδίδουν τα μέγιστα της λειτουργίας τους ως επί τω πλείστον στην αιχμή του φορτίου του ηλεκτρικού συστήματος της χώρας, **υπάρχει σημαντικό αποφευγόμενο κόστος που παρ' ότι σε επίπεδο ισχύος καταγράφεται πλέον εμφανώς δεν αποτυπώνεται ωστόσο οικονομικά ώστε να τους πιστωθεί.** Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι φέτος το καλοκαίρι με καύσωνα το σύστημα απέχει τουλάχιστον 20% από τα όρια του των 10,500+ MW και κινείται κατά μέγιστο στα 8,000 MW. Από την διαφορά αυτή 800 MW εξοικονομούνται από την λειτουργία των Φ/Β στην μέση και χαμηλή τάση αποκεντρωμένα δίπλα στην κατανάλωση συνυπολογιζόμενων των ελάχιστων απωλειών που αυτό σημαίνει. Έτσι αποφεύγεται η λειτουργία πανάκριβων εφεδρειών ή εισαγωγών ρεύματος που μέσω του μηχανισμού της ΟΤΣ θα συμπάρεσσαν στην υψηλή τους αποζημίωση το σύνολο της προσφοράς ρεύματος προκαλώντας έτσι πολλαπλάσια οικονομική δαπάνη από την καθ' εαυτή αμοιβή τους. Αυτό πρέπει οπωσδήποτε να ποσοτικοποιηθεί και να πιστωθεί στα φωτοβολταϊκά.

Είτε έτσι είτε αλλιώς πάντως, το πρόβλημα ακουμπά τις πληρωμές σας. Πως το αντιμετωπίζετε;

Δυστυχώς τα επαγγελματικά Φ/Β που εκκαθαρίζει ο ΛΑΓΗΕ μαζί και με τις υπόλοιπες τεχνολογίες ΑΠΕ που υπάγονται σε αυτόν, αντιμετωπίζουν το οξύτερο πρόβλημα. Και το λέω αυτό διότι οι ΑΠΕ αυτές, πέραν του ΛΑΓΗΕ δεν έχουν πόρους από άλλη πηγή όπως συμβαίνει για παράδειγμα με την συμβατική ηλεκτροπαραγωγή που πληρώνεται τα ΑΔΙ, τον ΜΜΚ και τις αποκλίσεις του ΗΕΠ (Ημερήσιου Ενεργειακού

Προγραμματισμό) από τον ΑΔΜΗΕ ο οποίος και πληρώνει κανονικά. Το πιο οξύμωρο δε με τις ΑΠΕ είναι πως ο ΛΑΓΗΕ δεν τους αποδίδει τίποτα από όσα έχει εισπράξει, κατά επίσημη δήλωση της ΔΕΗ μέχρι και τον Απρίλιο για τον ΗΕΠ και αφορούν περίπου 84 εκατ. για τους μήνες Φεβ-Μαρ-Απρ και είναι ποσά που ουδόλως σχετίζονται με τον «προβληματικό» ειδικό λογαριασμό ΑΠΕ. Για να το πω απλούστερα, οι πληρωμές των ΑΠΕ συνίστανται αφενός στο σκέλος του ΗΕΠ (που ισχύει και για τους συμβατικούς ηλεκτροπαραγωγούς) που εισπράττει ο ΛΑΓΗΕ απευθείας από την ΔΕΗ (ως μοναδικού προμηθευτή λιανικής πλέον) και αφετέρου των πόρων του ειδικού λογαριασμού που εισπράττει από τον ΑΔΜΗΕ (τέλος ΕΤΜΕΑΡ και Λιγνίτη). Ο ΑΔΜΗΕ σε πρόσφατη συνάντηση που είχαμε μαζί του επιβεβαίωσε πως πράγματι έχει αποδώσει τους πόρους αυτούς ΑΠΕ στον ΛΑΓΗΕ μέχρι και για τον Μάρτιο, δηλαδή περίπου 88 εκατ. ευρώ, ενώ στα τέλη Ιουνίου προγραμματίζει να καταβάλει τα οφειλόμενα για τον Απρίλιο που ανέρχονται στα 22 εκατ. ευρώ. **Προκύπτει λοιπόν εύλογα το ερώτημα που πηγαίνουν τα χρήματα αυτά που έχουν εισρεύσει στα ταμεία του ΛΑΓΗΕ για τις ΑΠΕ και που δεν πάνε ούτε εν μέρει στις ΑΠΕ αφού αυτές παραμένουν παντελώς απλήρωτες από τον Φεβρουάριο; Και αν τα χρήματα αυτά διακρατώνται από τον ΛΑΓΗΕ προς ισόποση μείωση του ελλείμματος του ειδικού λογαριασμού ΑΠΕ, πως γίνεται αυτός να παραμένει σταθερός σε έλλειμμα; Δεν έχουμε ακούσει κάτι επ' αυτού παρ' ότι επιβάλλεται.**

Μήπως τα ποσά δεν είναι ανάλογα για να φανεί κάτι τέτοιο;

Τουναντίον. Το έλλειμμα του ειδικού λογαριασμού ΑΠΕ συνεχίζει να βρίσκεται στα 200 εκατ. ευρώ, όσο δηλαδή και στα τέλη του 2011 που πληρωνόμασταν σχεδόν εμπρόθεσμα ενώ οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του ΛΑΓΗΕ προς τις ΑΠΕ για Φεβ – Μαρ – Απρ είναι περί τα 180 εκατ. ευρώ. Θα έπρεπε λοιπόν αφού δεν έχουμε πληρωθεί για αυτούς τους μήνες να υπήρχε ισόποση μείωση του ελλείμματος, το οποίο και θα προσέγγιζε το μηδέν αν κάνατε την αφαίρεση, που ουδόλως ωστόσο ακούσαμε.

Διαβάσαμε τις απαντήσεις σας για την φημολογία περί μειώσεων στις ταρίφες των φωτοβολταϊκών. Θα θέλατε να πείτε κάτι επιπλέον;

Πως για εμάς είναι απολύτως κόκκινη γραμμή να μην πειραχθούν οικονομικά οι εν λειτουργία Φ/Β μονάδες και μάλιστα υπό καμία έννοια, ούτε πλαγίως δηλαδή με παράνομα τεχνάσματα φόρο-λογιστικού τύπου. Το θέμα είναι πρώτα απ' όλα ηθικό για όλους αυτούς τους χιλιάδες επενδυτές που πίστεψαν στην Ελλάδα και δαπάνησαν τις αποταμιεύσεις τους παρ' όλη την κρίση. Επιπλέον απειλεί να γίνει και μείζονος σημασίας κοινωνικό αφού πλέον η όποια αξιοπιστία στους νόμους του Κράτους που πομπωδώς ψηφίστηκαν για την εν λόγω ηλεκτροπαραγωγή θα καταρρεύσει οδηγώντας την επιχειρηματικότητα και την κοινωνία που βρίσκεται πίσω της στο χάος. Δεν θα πρέπει επ' ουδενί να ξεχνάμε εδώ και την πιστωτική εμπλοκή των Τραπεζών στις υλοποιημένες αυτές επενδύσεις και το ντόμινο διαμάχης με την κοινωνία που κάτι τέτοιο συνεπάγεται.

Για τις Φ/Β μονάδες που θα γίνουν από εδώ και πέρα τι έχετε να πείτε;

Το δείγμα γραφής μας από το παρελθόν είναι σαφές. Οποτεδήποτε μας κάλεσε το Υπουργείο προσήλθαμε στο διάλογο με τεκμηριωμένες προτάσεις και σοβαρή πρωτογενή μελετητική εργασία. Έχουμε συναινέσει σε αρκετές μειώσεις των FIT τα τελευταία χρόνια, πάντοτε για τα μη υλοποιημένα έργα, ενώ προτείναμε και την

εξαίρεση των Φ/Β από τον νέο αναπτυξιακό νόμο. Και πάλι εφ' όσον κληθούμε, σε καθεστώς οργανωμένου διαλόγου θα εξετάσουμε από κοινού με το Υπουργείο τα όποια περιθώρια υπάρχουν στα νέα κάθε φορά έργα. Μην ξεχνάτε πως ο ΣΠΕΦ σε αρκετές περιπτώσεις στο πρόσφατο κιάλας παρελθόν ζήτησε δραστικότερες περικοπές όπως π.χ. στα οικιακά φωτοβολταϊκά αλλά δυστυχώς δεν εισακούστηκε.

Κε Λουμάκη, ως Πρόεδρος του ΣΠΕΦ είσατε μέλος της ομάδας ΑΠΕ του ΥΠΕΚΑ όπως συστάθηκε τον περασμένο Μάρτιο και η οποία αντικείμενο της είχε την μελέτη της δυνατότητας μετασχηματισμού του μοντέλου FIT που ακολουθείται στις ΑΠΕ ενδεχομένως στο FIP (Feed-in-Premium). Ποια είναι η γνώμη που εκφράσατε εκεί;

Το μοντέλο Feed-in-Premium στηρίζεται στην ύπαρξη μιας ώριμης χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας βασισμένης σε μια πραγματική Οριακή Τιμή Συστήματος (ΟΤΣ) που περιλαμβάνει το πλήρες κόστος της συμβατικής ηλεκτροπαραγωγής και που δυστυχώς ωστόσο, όπως σας ανέλυσα νωρίτερα, στην Ελλάδα δεν υφίσταται λόγω πολύ συγκεκριμένων στρεβλώσεων. Είναι λοιπόν απόλυτη προϋπόθεση να αλλάξει καταρχήν η χονδρεμπορική αγορά ώστε η ΟΤΣ να αποκτήσει πραγματική έννοια και τότε βεβαίως θα μπορέσουμε να εξετάσουμε τέτοιες μεταρρυθμίσεις. Αν δεν προηγηθεί αυτό τότε πολύ φοβάμαι ότι το μοντέλο FIP θα αποδειχτεί ακριβότερο του FIT, αφού νομοτελειακά οποτεδήποτε αυξάνεται η αβεβαιότητα σε μια αγορά αυξάνονται εξίσου και τα οικονομικά περιθώρια.

Ποιος καθορίζει το «νομοτελειακό» που αναφέρατε στην εξίσωση αυτή;

Προφανώς η αγορά είτε με την λειτουργία της είτε με την κατάρρευση της. Να σας θυμίσω πως οποτεδήποτε το Κράτος επιχείρησε πρόχειρες μεταρρυθμίσεις στηριγμένες σε στρεβλές λογικές (όπως της ΟΤΣ εν προκειμένω) τα αποτελέσματα ήταν άκρως επώδυνα για όλους. Ίσως δεν υπάρχει χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αυτού από την πρόσφατη μαζική κατάρρευση των ιδιωτών παρόχων ρεύματος η οποία και εν τέλει «φόρτωσε» οικονομικά πίσω στο σύστημα πολύ περισσότερα απ' όσα σκόπευε να εξοικονομήσει.

Εν κατακλείδι κε Λουμάκη, αντέχει η χώρα μας τις ΑΠΕ και τα Φ/Β ειδικότερα;

Μακρο-οικονομικά σκεπτόμενος οι ΑΠΕ είναι η μόνη μας σωτηρία. Για να το πω διαφορετικά είναι ο εθνικός μας πόρος. Δεν γνωρίζω πολλές χώρες με το οικονομικό πρόβλημα της Ελλάδας και μηδενική σχεδόν μεταποίηση που να στηρίζονται τόσο πολύ όσο η χώρα μας στα εισαγόμενα καύσιμα. Πρόκειται σίγουρα για το αποτέλεσμα της έλλειψης μακροχρόνιου εθνικού ενεργειακού σχεδιασμού το γεγονός ότι σε μια συρρικνούμενη οικονομία κατά περίπου 7% αυξήθηκαν οι εισαγωγές φυσικού αερίου στο πρώτο τρίμηνο του έτους κατά 30%. Αν κοιτάξουμε τι συμβαίνει στην γειτονική Ιταλία το ίδιο διάστημα, με πολύ λιγότερα οικονομικά προβλήματα και σαφώς ισχυρότερη βιομηχανία, οι εισαγωγές φυσικού αερίου μειώθηκαν λόγω της αυξημένης συμμετοχής των ΑΠΕ στο ενεργειακό τους μίγμα. Και τούτο έγινε προς ανάρρωση της οικονομίας τους.

Ξέρετε, υπό συνθήκες ανελαστικής νομισματικής πολιτικής η αύξηση των εισαγωγών ενέργειας με ταυτόχρονη μείωση της οικονομικής και δη παραγωγικής δραστηριότητας είναι σαν να πατάμε γκάζι στον γκρεμό. Στην σημερινή ευρωζώνη το

μείζον πρόβλημα και συνάμα κρίσιμος δείκτης για κάθε χώρα είναι το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Και εκεί οι ΑΠΕ είναι η μόνη λύση. Ειδικότερα τα Φ/Β όπου λειτουργούν γεωγραφικά και κοινωνικά διεσπαρμένα και περίπου το 80% μιας εγκατάστασης μπορεί πλέον σήμερα να αφορά εγχώρια προστιθέμενη αξία, πραγματικά βοηθούν την οικονομία. Τα καλύτερα νέα όμως για τα Φ/Β και τις ΑΠΕ εν γένει έρχονται με την λειτουργία τους όπου για τουλάχιστον 25 χρόνια παράγουν υψηλής προστιθέμενης αξίας «πράσινη» ηλεκτρική ενέργεια χωρίς να καταναλώνουν την παραμικρή εισαγόμενη καύσιμη πρώτη ύλη. Με τέτοια θεμελιώδη εικόνα το μέλλον ανήκει σίγουρα στις ΑΠΕ, αρκεί να λειτουργούν οι μηχανισμοί διαρκούς εποπτείας και προσαρμογής της αγοράς.